

Лекція 16. Забезпечення позову

ПЛАН

1. Підстави та заходи забезпечення позову.
2. Вимоги до заяви про забезпечення позову.
3. Порядок подання та розгляд заяви про забезпечення позову.
4. Особливості зустрічного забезпечення.
5. Виконання ухвали про забезпечення позову та скасування заходів забезпечення позову.

Підстави та заходи забезпечення позову.

Заходами забезпечення позову є тимчасове обмеження прав особи тією мірою та таким чином, як це необхідно для збереження в період розгляду справи можливості безперешкодного виконання рішення суду в разі задоволення позову.

Неповний перелік можливих заходів забезпечення позову наведений в ст.150 ЦПК та включає:

- накладення арешту на майно та (або) кошти, що належать або підлягають передачі або сплаті відповідачеві і знаходяться у нього чи в інших осіб;
- накладенням арешту на активи, які є предметом спору, чи інші активи відповідача, які відповідають їх вартості, у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави;
- заборону вчиняти певні дії;
- встановленням обов'язку вчинити певні дії, у разі якщо спір виник із сімейних правовідносин;
- заборону іншим особам учинити дії щодо предмета спору, або здійснювати платежі, або передавати майно відповідачеві чи виконувати щодо нього інші зобов'язання;
- зупинення продажу арештованого майна, якщо подано позов про визнання права власності на це майно і про зняття з нього арешту;
- зупинення стягнення на підставі виконавчого документа, який оскаржується боржником у судовому порядку;
- зупиненням митного оформлення товарів чи предметів;
- арешт морського судна, що здійснюється для забезпечення морської вимоги;
- іншими заходами у випадках, передбачених законами, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Неповним цей перелік є тому, що законодавець передбачив можливість застосування й інших заходів, які на роздум суду зможуть повністю виконати покладені на інститут функції. За потреби суд може застосувати одночасно кілька заходів забезпечення позову.

Разом з тим існують і певні обмеження в можливості застосування заходів забезпечення. Їх повний перелік міститься також у ст.150 ЦПК. Так, не допускається:

- забезпечення позову шляхом накладення арешту на заробітну плату, пенсію та стипендію, допомогу по загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню, яка виплачується у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю (включаючи догляд за хворою дитиною), вагітністю та пологами, по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, на допомогу, яка виплачується касами взаємодопомоги, благодійними організаціями, а також на вихідну допомогу, допомогу по безробіттю, на майно або грошові кошти неплатоспроможного банку, а також на майно або грошові кошти Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Ця вимога не поширюється на позови про стягнення аліментів, про відшкодування

шкоди, заподіяної каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи, про відшкодування збитків, заподіяних злочином.

- забезпечення позову шляхом зупинення тимчасової адміністрації або ліквідації банку, заборони або встановлення обов'язку вчиняти певні дії Фонду гарантування вкладів фізичних осіб при здійсненні тимчасової адміністрації чи ліквідації банку;

- зупинення рішень, актів Національного банку, а також установа для останнього заборони або обов'язку вчиняти певні дії;

- заборони відповідачу вчиняти певні дії за позовами власників або кредиторів неплатоспроможного банку до такого банку або ФГВО.

- вжиття заходів забезпечення позову, які полягають в (або мають наслідком) припиненні, відкладенні, зупиненні чи іншому втручанні у проведення конкурсу, аукціону, торгів, тендера чи інших публічних конкурсних процедур, що проводяться від імені держави (державного органу), територіальної громади (органу місцевого самоврядування) або за участю призначеного державним органом суб'єкта у складі комісії, що проводить конкурс, аукціон, торги, тендер чи іншу публічну конкурсну процедуру.

Не може бути накладено арешт на предмети, що швидко псуються. Крім того, варто акцентувати увагу на положеннях ч.10 ст.150 ЦПК, які вказують на неможливість ужиття заходів забезпечення позову, які за змістом є тотожними задоволенню заявлених позовних вимог, якщо при цьому спір не вирішується по суті.

Таке правило застосовувалося судами й раніше. Вперше відповідну правову позицію виклав Пленум Верховного Суду України в постанові «Про практику застосування судами цивільного процесуального законодавства при розгляді заяв про забезпечення позову» від 22.12.2006 №9 щодо трудових спорів. Проте пізніше ця правова позиція стала застосовуватися відносно всіх спорів. Нині ж вона отримала своє нормативне закріплення.

Але зазначене обмеження в ч. 10. ст.150 ЦПК не поширюється на забезпечення позову шляхом зупинення рішень, актів керівника або роботодавця про застосування негативних заходів впливу до позивача (звільнення, примушування до звільнення, притягнення до дисциплінарної відповідальності, переведення, атестація, зміна умов праці, відмова в призначенні на вищу посаду, відмова в наданні відпустки, відсторонення від роботи чи посади, будь-яка інша форма дискримінації позивача тощо) у зв'язку з повідомленням ним або його близькими особами про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України "Про запобігання корупції".

Вимоги до заяви про забезпечення позову.

Заходи забезпечення позову можуть бути застосовані судом, який розглядає спір або розглядатиме його у випадку, якщо заява про забезпечення позову подана до подання позовної заяви. У старій редакції ЦПК була передбачена тільки одна категорія спорів, у якій було можливе забезпечення позову до його подання, — у питаннях захисту права інтелектуальної власності. Тепер таку умову виключили, у зв'язку із чим забезпечення позову до його подання стало можливим у всіх категоріях спорів, що має забезпечити своєчасне їх застосування судом і належний захист прав та інтересів позивача.

Така трансформація зумовлена посиленням вимог до позову. Тепер необхідно зібрати практично всі докази та сформулювати чітку правову позицію, що вимагає певного часу. Разом з тим відразу після виявлення порушення права позивача він може звертатися до суду із заявою про застосування заходів забезпечення позову, що дасть можливість готувати позов і подавати його без

зайвого поспіху — якісно та зважено, з усвідомленням того, що виконання можливого рішення у справі вже забезпечене й подальше погіршення становища не можливе.

Отже, підставою для вирішення питання про забезпечення позову є відповідна вимога закону, ст.151 ЦПК, заява позивача (або його представника). Вона подається в письмовій формі (викладена читабельним шрифтом, підписана заявником) до канцелярії суду особисто заявником або уповноваженим представником, на засіданні суду або направляється до суду засобами поштового зв'язку.

За змістом, заява повинна містити такі дані:

- найменування суду, до якого вона подається (при цьому варто пам'ятати про правила підсудності: якщо заява про забезпечення позову подається до його подання, застосовуються правила підсудності, передбачені ЦПК; якщо одночасно з поданням позову — до того ж суду, до якого подається і сам позов; якщо провадження у справі вже відкрито, заяву про забезпечення позову потрібно подавати до суду, який розглядає справу);

- інформацію про заявника (ім'я/найменування, місце проживання/місцезнаходження, поштові індекси, ідентифікаційний номер; крім того, заявникові необхідно вказати телефонні номери й адресу електронної пошти, якщо такі є), а якщо заява подається до подання позову, варто вказати аналогічну інформацію щодо інших осіб, які надалі можуть отримати статус учасників справи;

- опис суті та предмета спору, де заявник викладає фактичні обставини виникнення спору, вказує на правові підстави його матеріально-правових вимог і визначає предмет спору;

- обґрунтування необхідності забезпечення позову (заявник пояснює, чому необхідно застосувати заходи забезпечення позову, наводить свої доводи і посилається на докази щодо обставин, які підтверджують потрібність застосування таких заходів);

- захід забезпечення позову, який заявник просить застосувати (обґрунтовує, чому слід застосувати саме обраний ним спосіб забезпечення позову, а не інший, і доводить відповідність заявленого заходу фактичним обставинам спору й можливим наслідкам його застосування або незастосування);

- ціну позову щодо вимог майнового характеру;

- пропозиції заявника щодо зустрічного забезпечення (це ще одна новела ЦПК: законодавець пропонує позивачеві самостійно запропонувати суду підтвердження своєї сумлінності в питанні заявленого забезпечення позову);

- та інші відомості, потрібні для забезпечення позову.

У заяві можуть бути зазначені кілька заходів забезпечення позову, що мають бути вжиті судом, із обґрунтуванням доцільності вжиття кожного з цих заходів.

Крім того, до заяви про забезпечення позову повинна долучатися квитанція про сплату судового збору відповідно до встановленої законом «Про судовий збір» ставкою — 0,5 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, якщо заявник — юридична особа, і 0,2 розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, якщо фізична.

Порядок подання та розгляд заяви про забезпечення позову

Відповідно до ст. 152 ЦПК заява про забезпечення позову подається:

- 1) до подання позовної заяви - за правилами підсудності, встановленими цим Кодексом для відповідного позову, або до суду за місцезнаходженням предмета спору - якщо суд, до підсудності якого відноситься справа, визначити неможливо;

2) одночасно з пред'явленням позову - до суду, до якого подається позовна заява, за правилами підсудності, встановленими цим Кодексом;

3) після відкриття провадження у справі - до суду, у провадженні якого перебуває справа.

У разі подання заяви про забезпечення позову до подання позовної заяви заявник повинен пред'явити позов протягом десяти днів, з дня постановлення ухвали про забезпечення позову.

Розгляд заяви про забезпечення позову

Заява про забезпечення позову розглядається судом не пізніше двох днів з дня її надходження без повідомлення учасників справи (учасників третейського (арбітражного) розгляду), крім випадків, передбачених ч. 5 ст. 153 ЦПК.

Суд, розглядаючи заяву про забезпечення позову, може викликати особу, яка подала заяву про забезпечення позову, для надання пояснень або додаткових доказів, що підтверджують необхідність забезпечення позову, або для з'ясування питань, пов'язаних із зустрічним забезпеченням.

У виняткових випадках, коли наданих заявником пояснень та доказів недостатньо для розгляду заяви про забезпечення позову, суд може призначити її розгляд у судовому засіданні з викликом сторін.

Чинне законодавство не містить категоричної вказівки стосовно того, що питання прийняття або призначення заяви до розгляду в судовому засіданні повинне бути вирішене шляхом винесення ухвали суду. Тому правильним буде твердження, що такої ухвали виносити не потрібно, а виклик учасників справи в разі необхідності слід здійснювати в загальному порядку — шляхом судових викликів у встановленому розд.7 ЦПК порядку.

У результаті суд, розглянувши заяву про забезпечення позову по суті, може постановити ухвалу про (ст. 153 ЦПК):

- задоволення заяви (застосування заходів забезпечення позову), вживши всіх заходів забезпечення, про які просив заявник;
- часткове задоволення заяви — у випадку, якщо дійде висновку про необхідність забезпечення позову в якійсь частині;
- відмову в задоволенні заяви — якщо вона буде недостатньо обґрунтованою або заходи забезпечення, які заявник просив застосувати, не відповідають суті спору або не співвідносні з ним.

В ухвалі про забезпечення позову суд зазначає вид забезпечення позову і підстави його обрання та вирішує питання зустрічного забезпечення. Суд може також зазначити порядок виконання ухвали про забезпечення позову.

Незалежно від результатів розгляду заяви винесена за його результатами ухвала може бути оскаржена зацікавленими особами в апеляційному порядку за загальними правилами, передбаченими розд.V ЦПК.

Ухвала суду про забезпечення позову (або часткове забезпечення) повинна містити висновки про результати розгляду поданої заяви, вид забезпечення позову, а також додаткову інформацію, необхідну для виконання. Крім того, в ухвалі може бути вказаний порядок її виконання.

Оскарження ухвали про скасування забезпечення позову або про заміну одного виду забезпечення іншим зупиняє виконання цієї ухвали.

Ухвала про забезпечення позову (зокрема про часткове забезпечення) підлягає негайному виконанню. Подання апеляційної скарги на таку ухвалу не перешкоджає її виконанню.

Особливості зустрічного забезпечення

Суд може вимагати від особи, яка звернулася із заявою про забезпечення позову, забезпечити відшкодування збитків відповідача, які можуть бути спричинені забезпеченням позову (зустрічне забезпечення).

Зустрічне забезпечення, як правило, здійснюється шляхом унесення на депозитний рахунок суду коштів у розмірі, визначеному судом. Ці гроші повинні гарантувати сумлінність позивача й забезпечити компенсацію збитків, яких може зазнати відповідач у випадку, якщо за підсумками розгляду справи в задоволенні позову буде відмовлено та встановлено, що вжитими заходами забезпечення позову відповідачеві були заподіяні збитки.

Крім депозиту, зустрічне забезпечення може здійснюватися шляхом надання гарантії банку, поруки або іншого фінансового забезпечення від іншої особи, що не є заявником. Також суд може в порядку зустрічного забезпечення зобов'язати позивача вчинити певні дії для усунення потенційних збитків та інших ризиків відповідача, пов'язаних із забезпеченням позову.

При цьому запропоноване заявником зустрічне забезпечення не є обов'язковим для суду. Суд, вирішуючи питання про забезпечення позову, вправі або прислухатися до побажань заявника в цьому питанні, або ні.

Саме по собі зустрічне забезпечення не є обов'язковим, крім випадків, які наведені в ст. 154 ЦПК, це коли позивач не має зареєстрованого в установленому законом порядку місця проживання (перебування) чи місцезнаходження на території України та майна на території України в розмірі, достатньому для відшкодування збитків відповідача, які можуть бути спричинені забезпеченням позову в разі відмови в задоволенні останнього, або коли суду надані докази того, що майновий стан позивача або його дії стосовно відчуження майна чи інші заходи здатні ускладнити або зробити неможливим виконання рішення суду про відшкодування збитків відповідача, які можуть бути спричинені забезпеченням позову, у разі відмови в задоволенні позову.

Розмір зустрічного забезпечення визначається судом з урахуванням обставин справи. Заходи зустрічного забезпечення позову мають бути співмірними із заходами забезпечення позову, застосованими судом, та розміром збитків, яких може зазнати відповідач у зв'язку із забезпеченням позову.

Питання застосування зустрічного забезпечення вирішується судом в ухвалі про забезпечення позову або в ухвалі про зустрічне забезпечення позову. Якщо клопотання про зустрічне забезпечення подане після застосування судом заходів забезпечення позову, питання зустрічного забезпечення вирішується судом протягом десяти днів після подання такого клопотання. Копія ухвали про зустрічне забезпечення направляється учасникам справи не пізніше наступного дня після її постановлення.

Отже, разом з тим у разі застосування судом зустрічного забезпечення про це також зазначається в ухвалі. Повинні бути вказані його вид і розмір (у разі грошового забезпечення), а також строк здійснення. Зустрічне забезпечення вважатиметься виконаним після надання суду підтверджувальних документів.

В ухвалі про забезпечення позову або про зустрічне забезпечення зазначаються розмір зустрічного забезпечення або інші дії, що повинен вчинити заявник у порядку зустрічного забезпечення.

Строк надання зустрічного забезпечення визначається судом та не може перевищувати десяти днів з дня постановлення ухвали про забезпечення позову або ухвали про зустрічне забезпечення, якщо інше не впливає зі змісту заходів зустрічного забезпечення.

Особа, за заявою якої застосовані заходи забезпечення позову із застосуванням зустрічного забезпечення, протягом визначеного судом строку має надати суду документи, що підтверджують надання зустрічного забезпечення.

Проте в разі невиконання заявником вимог зустрічного забезпечення в установлений строк суд скасовує ухвалу про забезпечення позову та про зустрічне забезпечення (ч.10 ст.154 ЦПК).

Ухвала про зустрічне забезпечення може бути оскаржена разом із ухвалою про забезпечення позову або окремо.

Формулювання норми вказує на те, що при настанні вказаних обставин скасуванню підлягають не самі заходи, а саме ухвала як процесуальний документ, що є новелою. У свою чергу це породжує логічне запитання: якщо особа, права якої обмежені заходами забезпечення, подасть апеляційну скаргу на ухвалу суду про забезпечення позову, а заявник не виконає розпорядження ухвали в частині зустрічного забезпечення, то яке питання потрібно розглянути першим?

Можна наводити аргументи на користь розгляду апеляційної скарги або на користь скасування ухвали. У першому випадку йдеться про вирішення питання про дотримання судом норм матеріального та процесуального права, а в другому — про гарантування належного захисту прав та інтересів усіх учасників розгляду.

При цьому, скасовуючи ухвалу про забезпечення позову, суд першої інстанції встановлюватиме факт невиконання заявником покладених на нього обов'язків щодо зустрічного забезпечення. Це, у свою чергу, може свідчити про зловживання таким заявником процесуальним правом. Натомість суд апеляційної інстанції зможе дати оцінку тільки діям суду першої інстанції. І те, й інше — необхідні заходи, проте що з них є пріоритетнішим у разі виникнення описаної вище ситуації? Це питання, дискусія навколо якого ще не вичерпана.

Скасування зустрічного забезпечення

Відповідно до ст. 155 ЦПК зустрічне забезпечення скасовується у випадку закриття провадження у справі з підстав, визначених п. 2, 5, 7, 8 ч. 1 ст. 255 ЦПК, залишення позову без розгляду з підстав, визначених п.6 ч.1 ст. 257 ЦПК, або після набрання законної сили рішенням суду про задоволення позову в повному обсязі, про що окремо зазначається в резолютивній частині відповідного судового рішення.

У випадку закриття провадження або залишення позовної заяви без розгляду з інших, ніж зазначені у ч. 1 155 ст. підстав або у випадку ухвалення рішенням суду щодо повної або часткової відмови у задоволенні позову зустрічне забезпечення скасовується, якщо протягом двадцяти днів з дня набрання відповідним рішенням або ухвалою суду законної сили, відповідачем або іншою особою, права або охоронювані законом інтереси якої порушено вжиттям заходів забезпечення позову, не буде подано позов про відшкодування збитків у порядку, визначеному ст. 159 ЦПК.

Якщо такий позов буде подано, зустрічне забезпечення діє як захід забезпечення позову у відповідному провадженні, а питання про його скасування вирішується одночасно з вирішенням цього позову по суті заявлених вимог, поверненням позовної заяви, відмовою у відкритті провадження у справі або залишенням вказаного позову без розгляду чи закриттям провадження.

Зустрічне забезпечення може бути скасовано судом в будь-який час за вмотивованим клопотанням відповідача або іншої особи, права або охоронювані законом інтереси якої порушуються у зв'язку з вжиттям заходів забезпечення позову.

Суд розглядає клопотання про скасування зустрічного забезпечення не пізніше п'яти днів з дня надходження до суду такого клопотання. За наслідками

розгляду клопотання суд постановляє ухвалу. Ухвала суду про скасування зустрічного забезпечення або про відмову у його скасуванні може бути оскаржена.

У разі скасування зустрічного забезпечення грошові кошти, внесені особою на депозитний рахунок суду з метою зустрічного забезпечення, підлягають поверненню особі, яка здійснила таке зустрічне забезпечення, протягом п'яти днів з дня набрання законної сили ухвалою суду про скасування зустрічного забезпечення позову.

У разі скасування заходів забезпечення позову з підстав, передбачених ч. 13, 14 ст. 158 ЦПК, зустрічне забезпечення скасовується, якщо протягом двадцяти днів з дня постановлення ухвали суду про скасування заходів забезпечення позову жодною особою, права або охоронювані законом інтереси якої порушено вжиттям заходів забезпечення позову, не буде подано позов про відшкодування збитків у порядку, визначеному ст. 159 ЦПК.

Заміна одного заходу забезпечення позову іншим

Також відповідно до ст. 156 ЦПК за клопотанням учасника справи суд може допустити заміну одного заходу забезпечення позову іншим.

Питання про заміну одного заходу забезпечення позову іншим вирішується судом у судовому засіданні не пізніше наступного дня після надходження до суду відповідного клопотання учасника справи.

За наслідками розгляду клопотання про заміну одного заходу забезпечення позову іншим постановляється ухвала. Копії ухвали про заміну одного заходу забезпечення позову іншим направляються учасникам справи не пізніше наступного дня після її постановлення.

У разі заміни одного заходу забезпечення позову іншим суд може відповідно змінити заходи зустрічного забезпечення.

У разі вжиття судом заходів забезпечення позову про стягнення грошової суми відповідач (інша особа) може за своєю ініціативою забезпечити позов шляхом внесення на депозитний рахунок суду грошових коштів у розмірі вимог позивача або надання гарантії банку на таку суму.

Надання відповідачем до суду документа, що підтверджує забезпечення позову відповідно до частини четвертої 156 статті, є підставою для відмови в забезпеченні позову судом або для скасування вжитих судом заходів забезпечення позову.

Примірник ухвали про заміну одного заходу забезпечення позову іншим невідкладно після набрання такою ухвалою законної сили надсилається заявнику, всім особам, яких стосуються заходи забезпечення позову і яких суд може ідентифікувати, а також залежно від виду вжитих заходів, направляється судом для негайного виконання державним та іншим органам для вжиття відповідних заходів.

Виконання ухвали про забезпечення позову та скасування заходів забезпечення позову

Відповідно до ст. 157 ЦПК ухвала суду про забезпечення позову є виконавчим документом та має відповідати вимогам до виконавчого документа, встановленим законом. Така ухвала підлягає негайному виконанню з дня її постановлення незалежно від її оскарження і відкриття виконавчого провадження.

Примірник такої ухвали про забезпечення позову залежно від виду вжитих заходів одночасно з направленням заявнику направляється судом для негайного виконання всім особам, яких стосуються заходи забезпечення позову і яких суд може ідентифікувати, а також відповідним державним та іншим органам для вжиття відповідних заходів.

Особи, винні в невиконанні ухвали про забезпечення позову, несуть відповідальність, встановлену законом.

Щодо заходів забезпечення позову, то суд може скасувати їх з власної ініціативи або за вмотивованим клопотанням учасника справи (ст. 158 ЦПК).

Клопотання про скасування заходів забезпечення позову розглядається в судовому засіданні не пізніше п'яти днів з дня надходження його до суду.

У разі надання відповідачем до суду документа, що підтверджує здійснене ним забезпечення позову відповідно до ч. 4 ст. 156 ЦПК, відповідне клопотання відповідача про скасування заходів забезпечення позову, вжитих судом, розглядається судом не пізніше наступного дня після надання вказаного документа.

За результатами розгляду клопотання про скасування заходів забезпечення позову, вжитих судом, також постановляється ухвала.

Ця ухвала суду про скасування заходів забезпечення позову, вжитих судом, або про відмову в скасуванні забезпечення позову може бути оскаржена.

Відмова у скасуванні забезпечення позову не перешкоджає повторному зверненню з таким самим клопотанням при появі нових обставин, що обґрунтовують необхідність скасування забезпечення позову.

Також у разі ухвалення судом рішення про задоволення позову заходи забезпечення позову продовжують діяти протягом дев'яноста днів з дня набрання вказаним рішенням законної сили або можуть бути скасовані за вмотивованим клопотанням учасника справи.

Якщо протягом вказаного строку за заявою позивача (стягувача) буде відкрито виконавче провадження, вказані заходи забезпечення позову діють до повного виконання судового рішення.

У випадку залишення позову без розгляду, закриття провадження у справі або у випадку ухвалення рішення щодо повної відмови у задоволенні позову суд у відповідному судовому рішенні зазначає про скасування заходів забезпечення позову.

Тоді у такому разі заходи забезпечення позову зберігають свою дію до набрання законної сили відповідним рішенням або ухвалою суду.

Примірник ухвали про скасування заходів забезпечення позову невідкладно після набрання такою ухвалою законної сили надсилається заявнику, всім особам, яких стосуються заходи забезпечення позову і яких суд може ідентифікувати, а також державним та іншим органам, які повинні були та (або) виконували ухвалу про забезпечення позову, для здійснення ними відповідних дій щодо скасування заходів забезпечення позову.

Грошові кошти, внесені відповідачем (іншою особою) на рахунок суду з метою забезпечення позову відповідно до ч. 4 ст. 156 ЦПК, підлягають поверненню відповідачу (іншій особі), який здійснив таке забезпечення, протягом п'яти днів з дня набрання законної сили рішенням суду про повну відмову в позові або ухвалою суду про залишення позову без розгляду або закриття провадження.

Заходи забезпечення позову, вжиті судом до подання позовної заяви, скасовуються судом також у разі:

- 1) неподання заявником відповідної позовної заяви згідно з вимогами ч. 3 ст. 152 ЦПК;
- 2) повернення позовної заяви;
- 3) відмови у відкритті провадження у справі.

Відшкодування збитків, заподіяних забезпеченням позову

У випадку закриття провадження або залишення позовної заяви без розгляду з інших, ніж зазначені у ч. 1 ст. 155 ЦПК підстав або у випадку ухвалення рішення суду (третейського суду, міжнародного комерційного арбітражу) щодо повної або

часткової відмови у задоволенні позову відповідач або інша особа, чиї права або охоронювані законом інтереси порушені внаслідок вжиття заходів забезпечення позову, має право на відшкодування збитків, заподіяних забезпеченням позову, за рахунок особи, за заявою якої такі заходи забезпечення позову вживалися.

У разі подання відповідного позову про відшкодування збитків, заподіяних забезпеченням позову, протягом двадцяти днів з моменту набрання законної сили судовим рішенням, зазначеним у ч. 1 ст. 159 ЦПК, відшкодування збитків, заподіяних вжиттям заходів забезпечення позову, здійснюється в першу чергу за рахунок коштів зустрічного забезпечення.

Таким чином, незважаючи на існування низки не до кінця вирішених питань, інститут забезпечення позову став гнучкішим, а значить, дієвішим. У кодексі з'явився внутрішній механізм заборон і гарантування сумлінності застосування його учасниками спору. Це в цілому свідчить про значний прогрес правової думки вітчизняного законодавця та зміцнення правових основ українського співтовариства.